کتاب بدل

رونویسنده، توضیح دهنده

مُحَمَّد شَرْیِف عَبْد الْعَلِیم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ وَحْدَهُ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُوْلِ اللهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ. أَمَّا بَعْدُ:

با توجّه به سابقه دیرینه و متداول بودن **کتاب بدان**، در میان دانشمندان و طلّاب و دانشجویان محترم علوم دینی، پیوسته مورد توجّه ویژه ای بوده و اکثریّت علمای گذشته قریب از آن بهره مند شده اند، که از جهت املا برای استفاده نوآموز اشکال بود، و به رونویس و توضیح نیاز داشت، و همین انگیزه بود که: از این جانب خواسته شد تا کتاب مذکور را مورد رونویس و توضیح و بررسی دقیق قرار داده و اشکال را در حدّ امکان برطرف نمایم، این جانب هم این تقاضا وخواست را اجابت کرده و با توفیق و یاری الله متعال آن را به انجام رسانیدم؛ (**گرچه مشك آن است که خود ببوید**) و لازم به یادآوری است که: بنده تنها وتنها به رونویس کردن کتاب پرداختم، و جُز در بعضی از موارد که توضیحات را به صورت پاورقی نوشتم، هیچ گونه دخل و تصرّف در اصل مطالب کتاب نکردم، وبا انتظار دعای خیری که از استفاده کنندگان و بهره گیران این اثر دارم، امیدوارم که: الله متعال این زحمات ناقابل را با لطف و کرم و قابلیّت خودش بپذیرد و از ما خوشنود گردد، والله الموفّق والمعین.

مُحَمَّد شَرِيْف عَبْد الْعَلِيْم

17 / رمضان / 1441

10 / مایو / 2020

غَفَرَ اللهُ لَهُ وَلِوالِدَيْهِ وَمَشَائِخِهِ وَالْمُسْلِمِيْنَ: آمِيْن.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيْمِ

[كَلِمَاتِ عَرَبْ]

بِدَان –**أَسْعَدَكَ اللهُ فِي الدَّارَيْنِ**[1]– كه كَلِمَاتِ عَرَب بَر سي قِسْم است، **اِسْم**[2] است وَ **فِعْل**[3] است وَ **حَرْف**[4]. اسْم هَمْچُون **رَجُلٌ**[5]، فِعْل هَمْچُون **ضَرَبَ**[6]، حَرْف هَمْچُون مِنْ وَ عَنْ.

1- يعنى: سعادتمند گرداند ترا الله در دارين. يعنى: در دار دنيا و در دار آخرت.

2- اسم: كلمه اي است كه داراي معني مستقلي است كه براي ناميدن اشياء يا اشخاص بكار مي رود، بدون اينكه بر يكي از زمانها دلالت كند.
مثال: الأَسَدُ– التِّلْمِيْذُ– رَجُلٌ– قَلَمٌ.

3- فعل: كلمه اي است كه داراي معني مستقلي است و بيان كننده يكي از زمانهاي گذشته، حال و آينده مي باشد و صيغه مشخص دارد.
مثال: ذَهَبَ– يَضربُ– إجْلِسْ– لاتَكتُبْ.

4- حرف: كلمه اي است كه داراي معني مستقلي نيست بلكه در جمله، ميان كلمات ارتباط معنايي برقرار مي كند.
مثال: فِي– لِ– مِنْ– قَدْ– سَوْفَ– لَكِن.
حرف، بر دو معني اطلاق مي شود:

1. حرف هجايي (الفبايي) كه كلمه از آن ساخته مي شود. مثل: أ– ب– ت– ث ...

2. حرف معنايي كه خود يكي از اقسام كلمه به حساب مي آيد مانند حروف جر ويا جزم و ...

5- رَجُلٌ يعنى: مرد.

6- ضَرَبَ يعنى: زد وي مرد در زمان گذشته فعل ماضي.

[تَقْسِيْمِ اِسْم]

اِسْم بَرْسي قِسْم است **ثُلَاثِي** و **رُبَاعِي** و **خُمَاسِي**. ثُلَاثِي سي حَرفِي رَا گويَند هَمچُون **زَيْدٌ**[1]. رُبَاعِي چَهَار حَرفِي را گويَنْد هَمچُون **جَعْفَرٌ**[2]. خُمَاسِي پَنْج حَرفِى رَا گويَنْد هَمچُون **سَفَرْجَلٌ**[3].

[تَقْسِيْمِ فِعْل]

فِعْل بَردُو قِسْم است **ثُلَاثِي** وَ **رُبَاعِي**. ثُلَاثِي سي حَرفِي رَا گويَنْد هَمْچُونْ **ضَرَبَ**. رُبَاعِى چَهَارْ حَرفِي را گويَنْد هَمچُونْ **دَحْرَجَ**[4].

[مِيْزَانْ [5]]

مِيزَانِ كَلَامِ عَرَب **فَاءُ** و **عَينُ** و **لَامْ** است. { **فَعَلَ** }.

---

[1]- **زَيْدٌ** يعنى: نام انسان.

[2]- **جَعْفَرٌ:** چهار معنى دارد: ۱) نام انسان. ۲) اشتر. ۳) خربوزه. ۴) جوى بار.

شعر: جعفرى ديدم بر جعفر نشسته؛ جعفرى مى خورد از جعفر گذشته.

[3]- **سَفَرْجَلٌ** يعنى: درخت به، ميوه به.

[4]- **دَحْرَجَ** يعنى: غلطانيد و چرخ داد در زمان گذشته فعل ماضي.

[5]- ميزان در لغت ترازو را گويند و در اصطلاح اهل صرف فاء و عين و لام را گويند.

[تَقْسِيْمِ حَرْفِ كَلِمَه]

حَرْف بَرْ دُو قِسْم است: حَرْفِ **اَصْلِي** وَ حَرْفِ **زَائِد**. حَرْفِ اَصْلِي آن اسْت كه دَرْ مُقابَلَءِ فَاءُ و عَيْنُ و لَام بُوَدْ هَمْچُون **ضَرَب** بَرْ وَزْنِ **فَعَلَ**. حَرْف زَائِد آن اسْت كه دَرْ مُقابَلَءِ فَاءُ و عَيْنُ و لَام نَبُوَدْ هَمْچُون **أَكْرَمَ**[1] بَرْ وَزْنِ **أَفْعَلَ**.

حَرْفِ اَصْلِى دَرْ ثُلَاثِي سي اَسْت **فَاءُ** و **عَيْنُ** و **يَكْ لَامْ**. { **فَعَلَ** }. حَرْفِ اَصْلي دَرْ رُبَاعِي چِهَارْ اَست **فَاءُ** و **عَيْنُ** و **دُوْ لَامْ**. { **فَعْلَلَ** }. حَرْفِ اَصْلِي دَرْ خُمَاسِي پَنْج اسْت **فَاءُ** و **عَيْنُ** و **سي لَامْ**. { **فَعْلَلِلٌ** }.

[تَقْسِيْمِ ثُلَاثِى]

ثُلَاثِي بَرْ دُوْ قِسْم اسْت: **ثُلَاثِي مُجَرَّدْ** وَ **ثُلَاثِي مَزِيْد**. ثُلَاثِي مُجَرَّدْ آن اسْت كه بَر سي حَرْفِ اَصْلِءِ اُو چِيْزِي زِيَادَه نَبُوَدْ. هَمْچُونْ **ضَرَب** بَرْ وَزْنِ **فَعَلَ**.

ثُلَاثِي مَزِيْد آن اسْت كه بَرْ سي حَرْفِ اَصْلِءِ اُو چِيْزِي زِيَادَه بُوَدْ هَمْچُونْ

[1]- أَكْرَمَ يعنى: بزرگداشت و گرامى شمرد.
– أَكْرَمَ نَفْسَهُ عَنِ المعاصي: خود را از گناهان بدور و پاك نگاهداشت.

أَكْرَمَ بَرْ وَزْنِ **أَفْعَلَ**.

[تَقْسِيْمِ رُبَاعِي]

رُبَاعِي نِيزْ بَرْ دُو قِسْمِ است: **رُبَاعِي مُجَرَّدْ** وَ **رُبَاعِى مَزِيْد**.

رُبَاعِي مُجَرَّدْ آن اسْت كه بَرْ چَهَارْ حَرْفِ اَصْلِئِ اُو چِيْزي زِيَادَه نَبُوَدْ. هَمْچُونْ **دَحْرَجَ** بَرْ وَزْنِ **فَعْلَلَ**.

رُبَاعِي مَزِيْدْ آن اسْت كه بَرْ چَهَارْ حَرْفِ اَصْلِئِ اُو چِيْزي زِيَادَه بُوَدْ. هَمْچُونْ **تَدَحْرَجَ**[1] بَرْ وَزْنِ **تَفَعْلَلَ**.

[تَقْسِيْمِ خُمَاسِي]

خُمَاسِي نِيزْ بَرْ دُو قِسْمِ است: **خُمَاسِي مُجَرَّدْ** وَ **خُمَاسِي مَزِيْد**.

خُمَاسِي مُجَرَّدْ آن اسْت كه بَرْ پَنْج حَرْفِ اَصْلِئِ اُو چِيْزي زِيَادَه نَبُوَدْ. هَمْچُونْ **جَحْمَرِشٌ**[2] بَرْ وَزْنِ **فَعْلَلِلٌ**.

خُمَاسِى مَزِيْدْ آن اسْت كه بَرْ پَنْج حَرْفِ اَصْلِئِ اُو چِيْزي زِيَادَه بُوَدْ. هَمْچُونْ **خَنْدَرِيْسٌ**[1] بَرْ وَزْنِ **فَعْلَلِيْلٌ**.

---

[1]- **تَدَحْرَجَ** يعنى: غلطيد و پيچ و تاب خورد در زمان گذشته فعل ماضي.

[2]- **جَحْمَرِشٌ** يعنى: پيرزن.

[اَقْسَامِ اِسْم وَ فِعْل]

اَقْسَامِ اسْم وَ **فِعْل** اَز هَفْت قِسْم بِيرُون نِيسْت.

صَحِيْح اسْت يَا **مُضَاعَف** يَا **مِثَال** يَا **اَجْوَف** يَا **نَاقِص** يَا **لَفِيْف** يَا **مُلْتَوِي**.[2]

صَحِيْح آن اسْت كه دَرْ مُقَابَلَۂِ فَاءُ و عَينُ و لَامِ اِسْم يَا فِعْل حَرْفِ عِلَّتْ نَبُوَدْ وَ دُوْ حَرْف اَزْ يَكْ جِنْس نَبُوَدْ. هَمْچُون: **ضَرْبٌ** وَ **ضَرَبَ** بَرْ وَزْنِ **فَعْلٌ** وَ **فَعَلَ**.

[حَرْفِ عِلَّتْ]

حَرْفِ عِلَّتْ سي اسْت: **وَاوُ اَلِفُ يَا** اسْت[3].

[اَقْسَامِ مَهْمُوز]

اَگَرْ هَمْزَه دَرْ مُقَابَلَۂِ **فَا** بُوَدْ مَهْمُوزُ الْفَا بُوَدْ هَمْچُون **أَبَرَ**[1] **(أَخَذَ)** بَرْ وَزْنِ **فَعَلَ**. وَاَگَرْ هَمْزَه دَرْ مُقَابَلَۂِ **عَيْن** بُوَدْ مَهْمُوْزُ الْعَيْن بُوَدْ هَمْچُون **بَأَرَ**[2] **(سَأَلَ)**

1- خَنْدَرِيْسٌ يعنى: شراب كهنه.

2- صَحِيْحَ سْتُ مِثَالَ سْتُ وْمُضَاعَفْ * لَفِيْفُ وْنَاقِصُ وْمَهْمُوزُ وْأَجْوَفْ.

3- **شعر:** حرف علت نام كردند واو و الف و ياء را * هر كه را دردى رسد ناچار گويد "واى" را.

بَرْ وَزْنِ **فَعَلَ**. وَاَگَرْ هَمْزَه دَرْ مُقَابَلَۂِ **لَام** بُوَدْ مَهْمُوْزُ اللَّام بُوَدْ هَمْچُون **بَرَأَ**[3] (**قَرَأَ**) بَرْ وَزْنِ **فَعَلَ**.

[اَقْسَامِ مُضَاعَف]

مُضَاعَف بَرْ دُوْ قِسْمِ اسْت: مُضَاعَفِ ثُلَاثِي وَ مُضَاعَفِ رُبَاعِي.

مُضَاعَفِ ثلَاثِي آنْ اسْت كه دَرْ مُقَابَلۂِ **عَيْنُ** و **لَامِ اِسم** يَا **فِعْل** دُوْ حَرْف اَزْ يَكْ جِنْس بُوَدْ هَمْچُون: **فَرَّ**[4] كه دَرْ اَصْلَشْ **فَرَرَ** بُوْدَه اسْت بَرْ وَزْنِ **فَعَلَ**.

مُضَاعَفِ رُبَاعِي آنْ اسْت كه دَرْ مُقابَلَۂِ **فَاءُ** و **لَامِ أُوْلَى** وَ **عَيْنُ** و **لَامِ ثَانِي** دُو حَرْف اَزْ يَكْ جِنْس بُوَدْ هَمچُون: **صَرْصَرَ**[5] بَرْ وَزْنِ **فَعْلَلَ**.

---

[1]- **أَبَرَ** يعنى: به او آمپول تزريق كرد در زمان گذشته فعل ماضي.
– **أَخَذَ** : آن را گرفت، آن چيز را بدست گرفت در زمان گذشته فعل ماضي.
[2]- **بَأَرَ** يعنى: چاه كند در زمان گذشته فعل ماضي.
– **سَأَلَ**: خواست، چيزى خواست، پرسيد در زمان گذشته فعل ماضي.
[3]- **بَرَأَ** يعنى: او را از عدم به وجود آورد، از بيمارى شفا يافت در زمان گذشته فعل ماضي.
– **قَرَأَ**: خواند يا مطالعه كرد در زمان گذشته فعل ماضي.
[4]- **فَرَّ** يعنى: گريخت در زمان گذشته فعل ماضي.
[5]- **صَرْصَرَ** يعنى: بادهاى تند و يا سرد. آن مرد فرياد سخت كشيد در زمان گذشته فعل ماضي.

[مِثَال]

مِثَال آنْ اسْت که دَرْ مُقابَلَۀِ فَاءِ اِسْم یَا فِعْل حَرْفِ عِلَّت بُوَدْ هَمْچُون: **وَعْدٌ** وَ **وَعَدَ**[1] بَرْ وَزْنِ **فَعْلٌ** وَ **فَعَلَ**.

[أَجْوَفْ]

أَجْوَفْ آنْ اسْت که دَرْ مُقابَلَۀِ عَیْنِ اِسْم یَا فِعْل حَرْفِ عِلَّت بُوَدْ هَمْچُون: **قَوْلٌ** وَ **قَوَلَ**[2] بَرْ وَزْنِ **فَعْلٌ** وَ **فَعَلَ**.

[نَاقِصْ]

نَاقِصْ آنْ اسْت که دَرْ مُقابَلَۀِ لَامِ اِسْم یَا فِعْل حَرْفِ عِلَّت بُوَدْ هَمْچُون: **رَمْيٌ** وَ **رَمَيَ**[3] بَرْ وَزْنِ **فَعْلٌ** وَ **فَعَلَ**.

[لَفِيْف]

لَفِيْف آنْ اسْت که دَرْ مُقابَلَۀِ عَیْنُ و لَامِ اِسْم یَا فِعْل حَرْفِ عِلَّت بُوَدْ هَمْچُون: **قَوْيٌ** وَ **قَوِيَ**[1] بَرْ وَزْنِ **فَعْلٌ** وَ **فَعِلَ**.

1- **وَعَدَ** یعنی: آن کار را به او وعده داد در زمان گذشته فعل ماضي.

2- **قَالَ** یعنی: گفت در زمان گذشته فعل ماضي.

3- **رَمَی** یعنی: آن چیز را افکند یا پرتاب کرد در زمان گذشته فعل ماضي.

[مُلْتَوِى]

مُلْتَوِى آنْ اسْت که دَرْ مُقابَلَۂِ فَاءُ و لَامِ اِسْم يَا فِعْل حَرْفِ عِلَّت بُوَدْ هَمْچُون: **وَشْيٌ** وَ **وَشَيَ**[2] بَرْ وَزْنِ **فَعْلٌ** وَ **فَعَلَ**.

[تَقْسِيْمِ اِسْم]

اِسْم بَرْ دُوْ قِسْم اَسْت اِسْمِ جَامِدْ وَ اِسْمِ مَصْدَرْ.

اِسْمِ جَامِدْ آنْ اَسْت که اَزْ وَيْ چِيْزِي اِشْتِقَاقْ كَرِدَه نَشَوَدْ هَمْچُون **رَجُلٌ** وَ **فَرَسٌ**.

اسْمِ مَصْدَرْ آنْ اَسْت که اَزْ وَيْ چِيْزِي اِشْتِقَاقْ كَرِدَه شَوَدْ وَ دَرْ آخِيْرِ مَعْنَاءِ فَارِسِۂِ اُوْ دَالُ و نُوْن بَاشَد وَ يَا تَاءُ و نُوْن بَاشَد هَمْچُون **الضَّرْبُ** زَدَنْ وَ **الْقَتْلُ** كُشْتَنْ.

[اِشْتِقَاقْ [3]]

عَرَبْ اَزْ هَرْ مَصَدَري دُوَازْدَه چِيزْ اِشْتِقَاقْ مِيْكُنَنْد: **مَاضِي**، وَ **مُضَارِع**،

1- **قَوِيَ** يعنى: نيرومند و توانا شد در زمان گذشته فعل ماضي.

2- **وَشَى** يعنى: جامه را رنگ آميزى و نقش و نگار كرد در زمان گذشته فعل ماضي.

3- اشتقاق در لغت گرفتن شيء از شيء را گويند و در اصطلاح براوردن يک كلمه است از كلمۀ ديگر.

اِسْمِ فَاعِل، وَ **اِسْمِ مَفْعُول**، **جَحْد**، وَ **نَفِي**، **أَمْر**، وَ **نَهِي**، **اِسْمِ زَمَان**، وَ **اِسمِ مَكَان**، **اِسْمِ آلَتْ**، وَ **اِسْمِ تَفْضِيْل**.

مَاضِي: زَمَانِ گُذَشْتَه رَا گويَنْد.

مُضَارِع: زَمَانِ آيَنْدَه رَا گويَنْد.

اسْمِ فَاعِل: نَامِ كُنَنْدَه رَا گويَنْد.

اسْمِ مَفْعُول: نَامِ كَرْدَه شُدَه رَا گويَنْد.

جَحْد: اِنْكَارِ مَاضِي.

نَفِي: اِنْكَارِ مُسْتَقْبَلْ.

أَمْر: فَرْمُودَنْ.

نَهِي: بَازْ دَاشْتَنْ.

اسْمِ زَمَانْ: نَامِ وَقْتِ كَرْدَنِ كَاري.

اسمِ مَكَانْ: نَامِ جَاى كَرْدَنِ كَاري.

اسْمِ آلَتْ: نَامِ آنْچه كَار بَا وَيْ كُنَنْد.

اسْمِ تَفْضِيْل: نَامِ بهْتَرْ.

ضَرَبَ، يَضْرِبُ، ضَرْبًا، فَهُوَ ضَارِبٌ، وذَاكَ مَضْرُوبٌ، لَمْ يَضْرِبْ، لَا يَضْرِبُ، إِضْرِبْ، لِيَضْرِبْ، لَا تَضْرِبْ، مَضْرِبٌ، مِضْرَابٌ، أَضْرَبُ.

ضَرَبَ: زَدْ وَيْ مَرْد دَرْ زَمَانِ گَذَشْتَه فِعْلِ مَاضِي[1].

يَضْرِبُ: مِيْزَنَدْ وَيْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه فِعْلِ مُضَارِعْ [2].

ضَرْبًا: زَدَنْ مَصْدَرْ [3].

فهو ضَارِبٌ: يَكْمَرْدِ زَنَنْدَه اِسْمِ فَاعِلْ [4].

وذاك مَضْرُوبٌ: يَكْمَرْدِ زَدَه شُدَه اِسْمِ مَفْعُول[5].

لَمْ يَضْرِبْ: نَزَدْ وَيْ مَرْد دَرْ زَمَانِ گَذَشْتَه فِعْلِ جَحْد[6].

1- ماضی در لغت ، گذشته را گویند. و در اصطلاح «اَلْماضِي مَا مَضَىٰ وَقْتُهُ» یعنی : ماضی چیزی است که گذشته باشد وقت او مثل : ضَرَبَ، یعنی زد يك مرد در زمان گذشته.

2- مُضَارِع در لغت ، مانند شونده را گویند. و در اصطلاح «الْمُضَارِعُ ما يُنْتَظَرُ وُقُوعُهُ وَلَمْ يَقَعْ» یعنی : مُضَارِع چیزی است که انتظار کشیده شود واقع شدن آن و هنوز واقع نشده باشد مثل : يَضْرِبُ، یعنی می زند يك مرد در زمان آینده.

3- «اَلْمَصْدَرُ مَا يَصْدُرُ عَنْهُ الفِعْلُ أو شِبْهُهُ» یعنی : مصدر چیزی است که صادر میگردد از او فعل همچون : ضَرَبَ و يَضْرِبُ و نَحْوهُمَا ، یا شبه فعل همچون : ضارِبٌ ومَضْرُوبٌ و نحوهما.

4- اِسْمِ فاعِل در لغت ، کننده را گویند ، و در اصطلاح «الْفَاعِلُ مَا صَدَرَ عَنْهُ الْفِعْلُ» یعنی : فاعل چیزی است که صادر شود از او فعل همچون ضَارِبٌ ، یعنی اوست يك مرد زننده.

5- اَمْر در لغت، فرمودن را گویند. و در اصطلاح «اَلْأَمْرُ طَلَبُ الْفِعْلِ مِمَّنْ هُوَ دُونَهُ عَلى سَبِيلِ الاسْتِعْلاءِ» یعنی: امر طلب نمودن فعل است از کسی که پست تر است از او بر سبیل طلب بلندی، همچون: اِضْرِبْ ، یعنی بزن تو يك مرد حاضر.

6- جَحْد در لغت، انکار کردن را گویند. و در اصطلاح «اَلْجَحْدُ هُوَ الْإِخْبَارُ بِعَدَمِ وُقُوعِ الْفِعْلِ فِى الزَمانِ الْمَاضِى بِلَفْظِ الْمُضَارِع » یعنی : جحد خبر دادنِ بواقع نشدن فعل در زمان ماضی بلفظ مُضَارِع، همچون : لَمْ يَضْرِبْ، یعنی نزده است يك مرد غايب.

لَا يَضْرِبُ: نَمِيْزَنَد وَيْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه فِعْلِ نَفِي[1].

اِضْرِبْ: بِزَنْ تُوْ مَرْد أَمْرِ حَاضِرْ.

لِيَضْرِبْ: گو تَابِزَنَدْ وَيْمَرْد أَمْرِ غَائِبْ.

لَا تَضْرِبْ: مَزَنْ (نَزَنْ) تُو مَرْد نَهْيِ حَاضِرْ.

مَضْرِبٌ: وَقْتِ زَدَنْ وَجَاي زَدَنْ اِسْمِ زَمَان وَ اِسْمِ مَكَان.

مِضْرَابٌ: آلَتِ زَدَنْ اِسْمِ آلَتْ.

أَضْرَبُ: زَنَنْدَه تَرْ اِسْمِ تَفْضِيْل.

[فِعْل]

فِعْل حَدَثْ اَسْت اُو رَا مُحْدِثْ مي بَايَدْ مُحْدِثِ اُو فَاعِلِ اُو اَسْت. فَاعِلِ فِعْل وَاحِدْ بُوَدْ وَ تَثْنِيَه بُوَدْ وَ جَمْع بُوَدْ. هَرْ يَكْ اَزِ ينْهَا مُتَكَلِّمْ بُوَدْ وَ مُخَاطَبْ بُوَدْ وَ غَائِبْ بُوَدْ وَهَرْ يَكْ اَزِ ينْهَا مُذَكَّرْ بُوَدْ وَمُؤَنَّثْ بُوَدْ. **وَاحِدْ** يَكْ **تَثْنِيَه** دُوْ **جَمْع** زِيَادَه اَزْ دُوْ. **مُتَكَلِّمْ** سُخَنْ گويَنْدَه رَا گويَنْد **مُخَاطَبْ** آنْكِه سُخَنْ بَا وَيْ گويَنْد **غَائِبْ** آنْكه سُخَنْ اَزْ وَىْ گويَنْد **مُذَكَّرْ** مَرْد **مُؤَنَّثْ** زَنْ.

---

[1]- نَفِي در لغت، برطرف كردن و نيست كردن را گويند. و در اصطلاح «النَفْىُ هُوَ الْإِخْبَارُ بعَدَمِ وُقُوع الْفِعْلِ فِى الزَمانِ الْمُضَارِعِ بِلَفْظِ الْمُضَارِعِ» يعنى نفى خبر دادن بواقع نشدن فعل در زمان آينده بلفظ مُضَارِعِ، همچون : لَا يَضْرِبُ، يعنى نمى زند او.

[مَعْلُومِ [1] فِعْلِ مَاضِي]

مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي رَا چهَارْدَه مِثَال اَسْت: شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَشَشْ مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ وَ دُوْ حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ.

آنْ شَشْ كه غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ.

آنْ سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

ضَرَبَ: زَدْ وَيْمَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْغَهٔ وَاحِدِ مُذَكَّرِ غَائِبِ مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي.

ضَرَبَا[2]: زَدَنْد اِيْشَانْ دُوْ مَرْد دَرْ زَمَان گَزَشْتَه صِيْغَهٔ تَثْنِيَهٔ مُذَكَّرِ غَائِبَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي.

ضَرَبُوا[3]: زَدَنْد اِيْشَانْ هَمَهٔ مَرْدَان دَرْ زَمَان گَزَشْتَه صِيْغَهٔ جَمْعِ مُذَكَّرِ غَائِبِيْنِ مَعْلُومِ فِعْل مَاضِي.

1- **فِعْل مَعْلُوم**، فعلي است كه فاعل آن يا انجام دهندهٔ آن مشخص يا معلوم باشد.
– مثل: **خَلَقَ اللهُ الإنْسَانَ / دَفَعَ المُشْتَرِي الثَمَنَ / يَقْرَأُ الطَّالِبُ الكِتَابَ.**

2- الف در **ضَرَبَا** علامت تثنيه مذكّر و ضمير فاعل است.

3- وٰاو در **ضَرَبُوا** علامت جمع مذكّر و ضمير فاعل است و ضمّه از جهت مناسبت واو است.

آن سه که مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

ضَرَبَتْ[1]: زَدْ وَيْ زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْغَۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **غَائِبَۀِ** مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي.

ضَرَبَتَا[2]: زَدَنْد اِيْشَانْ دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْغَۀِ تَثْنِيَۀِ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي.

ضَرَبْنَ[3]: زَدَنْد اِيْشَانْ هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْغَۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي.

آنْ شَشْ که مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ را بُوَدْ.

آن سه که مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

ضَرَبْتَ[4]: زَدِیْ تُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْغَۀِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِ مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي.

1- تاء ساكنه در **ضَرَبَتْ** علامت تانيث است و ضمير فاعل نيست.

2- الف در **ضَرَبَتَا** علامت تثنيه مؤنث وضمير فاعل است و تاء علامت تانيث فاعل است.

3- نون در **ضَرَبْنَ** علامت جمع مؤنّث و ضمير فاعل است.

4- تاء مفتوحه در **ضَرَبْتَ** علامت واحد مخاطب و ضمير فاعل است.

ضَرَبْتُمَا[1]: زَدِيْد شُمَا دُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْغَۀِ تَثْنِيَۀِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِى.

ضَرَبْتُمْ[2]: زَدِيْد شُمَا هَمَۀِ مَرْدَانِ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْغَۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ مُخَاطِبِيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي.

آن سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

ضَرَبْتِ[3]: زَدِىْ تُو زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْغَۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **مُخَاطَبَۀِ** مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي.

ضَرَبْتُمَا[4]: زَدِيْد شُمَا دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْغَۀِ تَثْنِيَۀِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَتَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِى.

ضَرَبْتُنَّ[5]: زَدِيْد شُمَا هَمَۀِ زَنَان دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْغَۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَاتِ مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي.

1- و **تُمَا** در **ضَرَبْتُمَا** گاه ضمير تثنيه مذكّر مخاطب و فاعل فعل است.

2- **تُمْ** در **ضَرَبْتُمْ** ضمير جمع مذكّر مخاطب و فاعل فعل است.

3- تاء مكسوره در **ضَرَبْتِ** علامت واحده مخاطبه و فاعل فعل است.

4- **تُمَا** در **ضَرَبْتُمَا** گاه ضمير تثنيه مؤنّث مخاطبه و فاعل فعل است.

5- **تُنَّ** در **ضَرَبْتُنَّ** ضمير جمع مؤنّث مخاطبه و فاعل فعل است.

آنْ دُوْ كه حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

ضَرَبْتُ[1]: زَدَمْ مَنْ مَرْدِ يَا زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْغَهٔ وَاحِدِ مُتَكَلِّم مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي.

ضَرَبْنَا[2]: زَدِيْم مَا هَمَهٔ مَرْدَانِ وَ يَا هَمَهٔ زَنَان دَر زَمَان گَزَشْتَه صِيْغَهٔ مُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي.

طَرِيْقَهِٔ صَرْفَشْ اِيْنْكه:

ضَرَب ضَرَبَا ضَرَبُوا ✿ ضَرَبَتْ ضَرَبَتَا ضَرَبْنَ

ضَرَبْتَ ضَرَبْتُمَا ضَرَبْتُمْ ✿ ضَرَبْتِ ضَرَبْتُمَا ضَرَبْتُنَّ

ضَرَبْتُ ✿ ضَرَبْنَا

✿✿✿✿✿✿

[1]- تاء مضمومه در **ضَرَبْتُ** ضمير واحد متكلّم است ، خواه مذكّر باشد و خواه مؤنّث، و فاعل فعل است.

[2]- **نَا** در **ضَرَبْنَا** ضمير مُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْر است و فاعل فعل است خواه تثنيه باشد و خواه جمع، و خواه مذكّر باشد و خواه مؤنّث.

[مَجْهُولِ [1] فِعْلِ مَاضِي]

اَگرْ خواهِيكِه مَعْلُومِ فِعْلِ مَاضِي رَا مَجْهُولْ كُنِى مَا قَبْلِ آخِرْ رَا كَسْر كُنْ وَ هَرْ مُتَحَرِّكيْكه پِيْشْ اَزْ مَا قَبْلِ آخِرْ اَسْت اُوْ رَا ضَمْ كُنْ تَا **ضَرَبَ، ضُرِبَ** شَوَدْ.

مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي رَا نِيْزْ چَهَارْدَه مِثَال اَسْت: شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَشَشْ مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ وَ دُوْ حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ.

آنْ شَشْ كه غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ را بُوَدْ.

---

[1]- **فِعْل مَجْهُول**، فعلي است كه به دلايل مختلف فاعل آن را ذكر نمي كنند يا انجام دهندهٔ آن مشخص نباشد.

مثل: **خُلِقَ الإنْسَانُ / دُفِعَ الثَّمَنُ / يُقْرَأُ الكِتَابُ.**

طريقه مجهول كردن جملات:

1) فعل را مَجْهُول مي كنيم.

2) فاعل را حذف مي كنيم.

3) مفعولٌ به كه منصوب است، نايب فاعل قرار مي دهيم و اعراب فاعل را به آن مي دهيم.

4) در آخر بايد فعل مجهول را هم با نايب فاعل مطابقت دهيم تا اگر از نظر مذكر و مؤنث بودن با هم متفاوت بودند فعل مجهول را با نايب فاعل متناسب كنيم.

تنبيه: فعل لازم مجهول نمي شود زيرا همانطور كه ديديم بايد در مجهول كردن جملات فاعل حذف شود و مفعول به جاي آن را بگيرد و چون فعل لازم مفعول به ندارد، مجهول نمي شود..

آن سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

ضُرِبَ: زَدَه شُدْ وَيْمَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيـْغَـۀِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ غَائِبِ مَجْهُولِ فِعلِ مَاضِي.

ضُرِبَا: زَدَه شُدَنْد ايْشَانْ دُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشته صِيـْغَـۀِ تَـثْـنِـيَـۀِ مُذَكَّرِ غَائِبَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

ضُرِبُوا: زَدَه شُدَنْد ايْشَانْ هَمَۀِ مَردَانْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيـْغَـۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ غَائِبِيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

آن سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

ضُرِبَتْ: زَدَه شُدْ وَىْ زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيـْغَـۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **غَائِبَۀِ** مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

ضُرِبَتَا: زَدَه شُدَنْد ايْشَانْ دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيـْغَـۀِ تَـثْـنِـيَـۀِ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

ضُرِبْنَ: زَدَه شُدَنْد ايْشَانِ هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيـْغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

آنْ شَشْ كه مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ.

آن سی که مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

ضُرِبْتَ: زَدَه شُدِی تُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيـْغَـۀِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِ مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

ضُرِبْتُمَا: زَدَه شُديْد شُمَا دُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيـْغَـۀِ تَـثْـنِـيَـۀِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

ضُرِبْتُمْ: زَدَه شُديْد شُمَا هَمَۀِ مَرْدَانْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيـْغَـۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِينِ مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

آن سه که مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

ضُرِبْتِ: زَدَه شُدِیْ تُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيـْغَـۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **مُخَاطَبَۀِ** مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

ضُرِبْتُمَا: زَدَه شُديْد شُمَا دُو زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشتَه صِيـْغَـۀِ تَـثْـنِـيَـۀِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَتَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

ضُرِبْتُنَّ: زَدَه شُديْد شُمَا هَمَۀِ زَنَانِ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيـْغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَاتِ مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

آنْ دُو که حِکَایَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

ضُرِبْتُ: زَدَه شُدَمْ مَنْ مَرْد یَا زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِیْغَـهٔ وَاحِدِ مُتَکَلِّم مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

ضُرِبْنَا: زَدَه شُدِیْم مَا هَمَئِ مَرْدَانْ وَ یَا هَمَئِ زَنَانِ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِیْغَـهٔ مُتَکَلِّمِ مَعَ الْغَیْرِ مَجْهُولِ فِعْلِ مَاضِي.

طَرِیْقَهٔ صَرْفَشْ اِیْنْکه:

ضُرِبَ ضُرِبَا ضُرِبُوا ✿ ضُرِبَتْ ضُرِبَتَا ضُرِبْنَ

ضُرِبْتَ ضُرِبْتُمَا ضُرِبْتُمْ ✿ ضُرِبْتِ ضُرِبْتُمَا ضُرِبْتُنَّ

ضُرِبْتُ ✿ ضُرِبْنَا

✿✿✿✿✿✿

[مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ]

مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ رَا نِیزْ چِهَارْدَه مِثَال اَسْت: شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَ شَشْ مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ وَ دُوْ حِکَایَتِ نَفْس رَا بُوَدْ.

آنْ شَشْ که غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَکَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ.

آنْ سه که مُذَکَّرْ رَا بُوَدْ:

یَضْرِبُ[1]: مِیْزَنَدْ وَی مَرْد دَرْ زَمَانِ آیَنْدَه صِیْـغَـۀِ وَاحِدِ مُذَکَّرِ غَائِبِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

یَضْرِبَانِ[2]: مِیْزَنَنْد اِیْشَانْ دُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آیَنْدَه صِیْـغَـۀِ تَـثْـنِـیَـۀِ مُذَکَّرِ غَائِبَیْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

یَضْرِبُونَ[3]: مِیْزَنَنْد اِیْشَانْ هَمَۀِ مَرْدَانْ دَرْ زَمَانِ آیَنْدَه صِیْـغَـۀِ جَمْعِ مُذَکَّرِ غَائِبِیْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

آنْ سه که مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

تَضْرِبُ[4]: مِیْزَنَدْ وَيْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آیَنْدَه صِیْـغَـۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **غَائِبَۀِ** مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

1- یاء در **یَضْرِبُ**، علامت غیبت و حرف استقبال است.

2- الف در **یَضْرِبَانِ** علامت تثنیه مذکّر و ضمیر فاعل است، و نون عوض رفع که در واحد بوده است.

3- **یاء** در **یَضْرِبُونَ** هم چنان علامت غیبت و حرف استقبال است، و **واو** علامت جمع مذکر و فاعل فعل است و **نون** عوض رفع که در واحد بوده است و این ضمّه برای مناسبت واو است.

4- **تاء** در **تَضْرِبُ** علامت غائبه مؤنّث است.

تَضْرِبَانِ[1]: مِيْزَنَنْد اِيْشَانْ دوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

يَضْرِبْنَ[2]: مِيْزَنَنْد اِيْشَانْ هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

آنْ شَشْ که مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ.

آنْ سه که مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

تَضْرِبُ[3]: مِيْزَنِي تُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ واحِدِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

تَضْرِبَانِ[4]: مِيْزَنِيْد شُمَا دُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

---

[1]- **تـاء** در **تَضْرِبانِ** علامت غائبه مؤنّث است، و **الـف** علامت تثنيه و هَم ضمير فاعل است و **نـون** عوض رفع که در واحد بوده است

[2]- **ياء** در **يَضْرِبْنَ** علامت غيبت و حرف استقبال است، و نون علامت جمع مؤنّث و ضمير فاعل است.

[3]- **تاء** در **تَضْرِبُ** علامت خطاب و حرف استقبال است و اَنْتَ در وَیْ مستتر است دائماً، که فاعل فعل است.

[4]- **تاء** در **تَضْرِبانِ** علامت خِطابِ و حرف استقبال است، و **الف** علامت تثنيه مذکّر و ضمير فاعل است و **نون** عوض رفع که در واحد بوده است.

تَضْرِبُونَ[1]: مِيزَنِيْد شُمَا هَمَۀِ مَرْدَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيـْغَـۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

آنْ سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

تَضْرِبِيْنَ[2]: مِيْزَنِي تُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيـْغَـۀِ وَاحِدَۀِ مُؤَنَّثِ **مُخَاطَبَۀِ** مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

تَضْرِبَانِ[3]: مِيْزَنِيْد شُمَا دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيـْغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَتَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

تَضْرِبْنَ[4]: مِيْزَنِيْد شُمَا هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيـْغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَاتِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

---

[1]- **تاء** در **تَضْرِبُونَ** علامت خطاب و حرف استقبال است و **واو** ضمير جمع مذکّر است و **نون** عوض رفع که در واحد بوده است.

[2]- **تاء** در **تَضْرِبِيْنَ** علامت خطاب و حرف استقبال است، و **ياء** ضمير واحد مؤنّث و فاعل فعل است و **نون** عوض رفع که در واحد مذکّر بوده است.

[3]- **تاء** در **تَضْرِبَانِ** علامت خطاب و حرف استقبال است، و **الف** علامت تثنيه و **هَم** ضمير فاعل است و **نون** عوض رفع که در واحد بوده است.

[4]- **تاء** در **تَضْرِبْنَ** علامت خطاب و حرف استقبال است، و **نون** ضمير جمع مؤنّث و فاعل فعل است.

آنْ دُوْ که حِکَایَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

أَضْرِبُ[1]: مِیْزَنَمْ مَنْ مَرْد یَا زَنْ دَرْ زَمَانِ آیَنْدَه صِیْـغَـۀِ وَاحِدِ مُتَکَلِّمِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

نَضْرِبُ[2]: مِیْزَنِیْم مَا هَمَۀِ مَرْدَانْ وَ یَا هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آیَنْدَه صِیْـغَـۀِ مُتَکَلِّمِ مَعَ الْغَیْرِ مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

طَرِیْقَۀِ صَرْفَشْ اِینْکه:

یَضْرِبُ یَضْرِبَانِ یَضْرِبُونَ ✿ تَضْرِبُ تَضْرِبَانِ یَضْرِبْنَ

تَضْرِبُ تَضْرِبَانِ تَضْرِبُونَ ✿ تَضْرِبِیْنَ تَضْرِبَانِ تَضْرِبْنَ

أَضْرِبُ ✿ نَضْرِبُ

✿✿✿✿✿✿

[مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ]

اگر خواهِیکه مَعْلُومِ فِعْلِ مُضَارِعْ رَا مَجْهُولْ کُنِي مَا قَبْلِ آخِیرْرَا فَتْح کُنْ وَ حَرْفِ مُضَارَعَتْ رَا ضَمْ کُنْ تَا **یَضْرِبُ** – **یُضْرَبُ** شَوَدْ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ رَا نِیزْ چِهَارْدَه مِثَالْ اَسْت.

1- **همزه،** در **أَضْرِبُ** علامت متکلّم وحده و **اَنَا** در وی مستتر است دائماً، که فاعل فعل است.

2- **نون** در **نَضْرِبُ** علامت مُتَکَلِّمِ مَعَ الْغَیْر است و **نحن** در وی مستتر است دائماً، که فاعل فعل است.

شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَ شَشْ مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ وَ دُوْ حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ.

آنْ شَشْ که غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ.

آن سه که مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

يُضْرَبُ: زَدَه مِيْشَوَدْ وَىْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۂِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ غَائِبِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ .

يُضْرَبَانِ: زَدَه مِيْشَوَنْد اِيْشَانْ دُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۂِ تَثْنِيَۂِ مُذَكَّرِ غَائِبَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ .

يُضْرَبُونَ: زَدَه مِيْشَوَنْد اِيْشَانْ هَمَۂِ مَرْدَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۂِ جَمْعِ مُذَكَّرِ غَائِبِيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ .

آنْ سه که مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

تُضْرَبُ: زَدَه مِيْشَوَدْ وَيْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۂِ **وَاحِدَۂِ** مُؤَنَّثِ **غَائِبَۂِ** مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ .

تُضْرَبَانِ: زَدَه مِيْشَوَنْد اِيْشَانْ دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۂِ تَثْنِيَۂِ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ .

يُضْرَبْنَ: زَدَه مِيْشَوَنْد اِيْشَانْ هَمَىِٔ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ .

آنْ شَشْ كه مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آنْ سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

تُضْرَبُ: زَدَه مِيْشَوِى تُو مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ .

تُضْرَبَانِ: زَدَه مِيْشَوِيْد شمَا دُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ .

تُضْرَبُونَ: زَدَه مِيْشَوِيْد شُمَا هَمَىِٔ مَرْدَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ مُخَاطِبِيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ .

آن سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

تُضْرَبِينَ: زَدَه مِشَوِىْ تُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **مُخَاطَبَۀِ** مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

تُضْرَبَانِ: زَدَه مِيْشَوِيْد شُمَا دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَتَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

تُضْرَبْنَ: زَدَه مِيْشَوِيْد شمَا هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَاتِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

آنْ دُو كه حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

أُضْرَبُ: زَدَه مِيْشَوَمْ مَنْ مَرْد يَا زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۀِ وَاحِدِ مُتَكَلِّمِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ .

نُضْرَبُ: زَدَه مِيْشَوِيْم مَا هَمَۀِ مَرْدَانْ وَ يَا هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۀِ مُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ مَجْهُولِ فِعْلِ مُضَارِعْ.

طَرِيْقَۀِ صَرْفَشْ اِينْكه:

يُضْرَبُ يُضْرَبَانِ يُضْرَبُونَ ✿ تُضْرَبُ تُضْرَبَانِ يُضْرَبْنَ

تُضْرَبُ تُضْرَبَانِ تُضْرَبُونَ ✿ تُضْرَبِينَ تُضْرَبَانِ تُضْرَبْنَ

أُضْرَبُ ✿ نُضْرَبُ

✿✿✿✿✿✿

[اِسْمِ فَاعِلْ]

اِسْمِ فَاعِلْ اَزْ ثُلَاثِي مُجَرَّدْ بَرْ وَزْنِ **فَاعِلْ** مِي آيَدْ هَمْچُونْ **ضَارِبٌ** وَ **قَاتِلٌ** وَ اَزْ غَيْرِ ثُلَاثِي مُجَرَّدْ بَرْ وَزْنِ فِعْلِ مُضَارِعِ مَعْلُومْ مِي آيَدْ بآوَرْدَنِ مِيْمِ مَضْمُومَه

بَجَای حَرْفِ مُضَارَعَتْ وَ بَکَسْرِ مَا قَبْلِ آخِیرْ هَمْچُونْ **مُکْرِمٌ** و **مُدَحْرِجٌ**.

اسْمِ فَاعِلْ بَرْ شَشْ صِیْغَه مِي آیَدْ سه مُذَکَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ.

آن سه که مُذَکَّرْ رَا بُوَدْ:

ضَارِبٌ: یَکْمَرْدِ زَنَنْدَه صِیْـغَـۀِ وَاحِدِ مُذَکَّرِ اِسْمِ فَاعِلْ .

ضَارِبَانِ: دو مَرْدِ زَنَنْدَه صِیْـغَـۀِ تَـــثْـنِـیَـۀِ مُذَکَّرِ اِسْمِ فَاعِلْ .

ضَارِبُونَ: هَمَه مَرْدَانِ زَنَنْدَه صِیْـغَـۀِ جَمْعِ مُذَکَّرِ اِسْمِ فَاعِلْ .

آن سه که مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

ضَارِبَةٌ: یَکْزَنِ زَنَنْدَه صِیْـغَـۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ اسْمِ فَاعِلْ .

ضَارِبَتَانِ: دُوْ زَنِ زَنَنْدَه صِیْـغَـۀِ تَـــثْـنِـیَـۀِ مُؤَنَّثِ اسْمِ فَاعِلْ .

ضَارِبَاتٌ: هَمَه زَنَانِ زَنَنْدَه صِیْـغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ اسْمِ فَاعِلْ.

طَرِیْقَۀِ صَرْفَشْ اِیْنْکه:

ضَارِبٌ ضَارِبَانِ ضَارِبُونَ ✿ ضَارِبَةٌ ضَارِبَتَانِ ضَارِبَاتٌ

✿✿✿✿✿✿

[اِسْمِ مَفعُولْ]

اسْمِ مَفْعُولْ اَزْ ثُلَاثِي مُجَرَّدْ بَرْ وَزْنِ **مَفْعُولٌ** مِي آيَدْ هَمْچُونْ **مَضْرُوبٌ** وَ **مَقْتُولٌ** وَ اَزْ غَيْرِ ثُلَاثِي مُجَرَّدْ بَرْ وَزْنِ فِعْلِ مُضَارِعِ مَجْهُولْ مِي آيَدْ بَآوَرْدَنِ مِيْمِ مَضْمُومَه بَجَاى حَرْفِ مُضَارَعَتْ وَ بَفَتْحِ مَا قَبْلِ آخِيرْ هَمْچُونْ **مُكْرَمٌ** وَ **مُدَحْرَجٌ**.

اِسْمِ مَفعُولْ بَرْ شَشْ صِيْغَه مي آيَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ.

آنْ سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

مَضْرُوبٌ: يَكْمَرْدِ زَدَه شُدَه صِيْغَۀِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ اِسْمِ مَفعُولْ.

مَضْرُوبَانِ: دُوْ مَرْدِ زَدَه شُدَه صِيْغَۀِ تَثْنِيَۀِ مُذَكَّرِ اِسْمِ مَفعُولْ.

مَضْرُوبُونَ: هَمَه مَرْدَانِ زَدَه شُدَه صِيْغَۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ اِسْمِ مَفعُولْ .

آن سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

مَضْرُوبَةٌ: يَكْزَنِ زَدَه شُدَه صِيْغَۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ اِسْمِ مفعُولْ .

مَضْرُوبَتَانِ: دُوْ زَنِ زَدَه شُدَه صِيْغَۀِ تَثْنِيَۀِ مُؤَنَّثِ اِسْمِ مفعُولْ.

مَضْرُوبَاتٌ: هَمَه زَنَانِ زَدَه شُدَه صِيْغَۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ اِسْمِ مفعُولْ.

طَرِيْقَهٔ صَرْفَشْ اِيْنكه:

مَضْرُوبٌ مَضْرُوبَانِ مَضْرُوبُونَ ✿ مَضْرُوبَةٌ مَضْرُوبَتَانِ مَضْرُوبَاتٌ

✿✿✿✿✿✿

[مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد]

مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد رَا نِيْز چِهَارِدَه مِثَال اَسْت شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَ شَشْ مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ وَ دُو حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ آن شَشْ كه غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آن سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لَمْ يَضْرِبْ: نَزَدْ وَيَمْرد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـهٔ وَاحِدِ مُذَكَّرِ غَائِبِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ يَضْرِبَا: نَزَدَنْد اِيْشَان دُو مَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـهٔ تَـثْـنِـيَـهٔ مُذَكَّرِ غَائِبَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد .

لَمْ يَضْرِبُوا: نَزَدَنْد اِيْشَان هَمَهٔ مَرْدَان دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـهٔ جَمْعِ مُذَكَّرِ غَائِبِيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد .

آن سه که مُوَنَّثْ را بُوَدْ:

لَمْ تَضْرِبْ: نَزَدْ وِیْزَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِیْـغَـٔهِ **وَاحِدَهِ** **مُؤَنَّثِ غَائِبَهِ** مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد .

لَمْ تَضْرِبَا: نَزَدَنْد اِیْشَان دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِیْـغَـٔهِ تَـثْـنِـیَـٔهِ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَیْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ یَضْرِبْنَ: نَزَدَنْد اِیْشَان هَمَیٔ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِیْـغَـٔهِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد .

آن شَشْ که مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ سه مُذَکَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آن سه که مُذَکَّرْ رَا بُوَدْ:

لَمْ تَضْرِبْ: نَزَدِیْ تُو مَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِیْـغَـٔهِ وَاحِدِ مُذَکَّرِ مُخَاطَبِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ تَضْرِبَا: نَزَدِیْد شُمَا دُو مَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِیْـغَـٔهِ تَـثْـنِـیَـٔهِ مُذَکَّرِ مُخَاطَبَیْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ تَضْرِبُوا: نَزَدِيْد شُمَا هَمَءِ مَرْدَان دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـهِٔ جَمْعِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد .

آن سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لَمْ تَضْرِبِيْ: نَزَدِيْ تُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـهِٔ **وَاحِدَهِ** مُؤَنَّثِ **مُخَاطَبَهِ** مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ تَضْرِبَا: نَزَدِيد شُمَا دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـهِٔ تَـثْـنِـيَـهِٔ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَتَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ تَضْرِبْنَ: نَزَدِيْد شُمَا هَمَءِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـهِٔ جَمْعِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَاتِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد .

آن دُو كه حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

لَمْ أَضْرِبْ: نَزَدَمْ مَنْ مَرْد يَا زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـهِٔ وَاحِدِ مُتَكَلِّمِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد .

لَمْ نَضْرِبْ: نَزَدِيْم مَا هَمَءِ مَردَانْ وَ يَا هَمَءِ زَنَانْ دَر زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـهِٔ مُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد.

طَرِيْقَهِ صَرْفَشْ اِيِنْكه:

لَمْ يَضْرِبْ لَمْ يَضْرِبَا لَمْ يَضْرِبُوا ✿ لَمْ تَضْرِبْ لَمْ تَضْرِبَا لَمْ يَضْرِبْنَ

لَمْ تَضْرِبْ لَمْ تَضْرِبَا لَمْ تَضْرِبُوا ✿ لَمْ تَضْرِبِيْ لَمْ تَضْرِبَا لَمْ تَضْرِبْنَ

لَمْ أَضْرِبْ ✿ لَمْ نَضْرِبْ

✿✿✿✿✿✿

[مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد]

اگر خواهيكه مَعْلُومِ فِعْلِ جَحْد رَا مَجْهُولْ كُنِي مَا قَبْلِ آخِيرْ رَا فَتْح كُنْ و حَرْفِ مُضَارَعَتْ رَا ضَمْ كُنْ تَا **لَمْ يَضْرِبْ لَمْ يُضْرَبْ** شَوَدْ .

مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد رَا نِيزْ چِهَارْدَه مِثَالْ اَسْت: شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَ شَشْ مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ وَ دُوْ حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ .

آن شَشْ كه غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ و سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آن سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لَمْ يُضْرَبْ: زَدَه نَشُدْ وَيمْرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـةِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ غَائِبِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ يُضْرَبَا: زَدَه نَشُدَنْد اِيْشَانْ دُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُذَكَّرِ غَائِبَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ يُضْرَبُوا: زَدَه نَشُدَنْد اِيْشَانْ هَمَۀِ مَرْدَانْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ غَائِبِيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد .

آن سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لَمْ تُضْرَبْ: زَدَه نَشُدْ وَيْ زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **غَائِبَۀِ** مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ تُضْرَبَا: زَدَه نَشُدَنْد اِيْشَانْ دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ يُضْرَبْنَ: زَدَه نَشُدَنْد اِيْشَانْ هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد.

آن شَشْ كه مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آن سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لَمْ تُضْرَبْ: زَدَه نَشُدِى تُو مَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ تُضْرَبَا: زَدَه نَشُدِيْد شُمَا دُو مَرْد دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ تُضْرَبُوا: زَدَه نَشُدِيْد شمَا هَمَۀِ مَرْدَانْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ مُخَاطِبِيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد .

آن سه كه مُؤَنَّثْ را بُوَدْ:

لَمْ تُضْرَبِي: زَدَه نَشُدِي تُو زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ م **مُخَاطَبَۀِ** مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد .

لَمْ تُضْرَبَا: زَدَه نَشُدِيْد شُمَا دُو زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَتَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ تُضْرَبْنَ: زَدَه نَشُدِيْد شُمَا هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَاتِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد .

آنْ دُو كه حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

لم أَضْرِبْ: زَدَه نَشُدَمْ مَنْ مَرْد وَ يَا زَنْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـۀِ وَاحِدِ مُتَكَلِّمِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد.

لَمْ نُضْرَبْ: زَدَه نَشُدِيْم مَا هَمَئِ مَرْدَانْ وَ يَا هَمَئِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ گَزَشْتَه صِيْـغَـةِ مُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ مَجْهُولِ فِعْلِ جَحْد.

طَرِيْقَهِ صَرْفَشْ اِينْكه:

لَمْ يُضْرَبْ لَمْ يُضْرَبَا لَمْ يُضْرَبُوا ✿ لَمْ تُضْرَبْ لَمْ تُضْرَبَا لَمْ يُضْرَبْنَ

لَمْ تُضْرَبْ لَمْ تُضْرَبَا لَمْ تُضْرَبُوا ✿ لَمْ تُضْرَبِي لَمْ تُضْرَبَا لَمْ تُضْرَبْنَ

لم أَضْرِبْ ✿ لَمْ نُضْرَبْ

✿✿✿✿✿✿

[مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي]

مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي رَا نِيزْ چِهَارْدَه مِثَالْ اَسْت: شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَ شَشْ مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ وَ دُوْ حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ .

آنْ شَشْ كه غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آنْ سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لَا يَضْرِبُ: نَمِيْزَنَدْ وَىْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ غَائِبِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي.

لَا يَضْرِبَانِ: نَمِيْزَنَنْد اِيْشَانْ دُو مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۀِ تَثْنِيَۀِ مُذَكَّرِ غَائِبَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي .

لَا يَضْرِبُونَ: نَمِيْزَنَنْد اِيْشَانْ هَمَۀِ مَرْدَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ غَائِبِيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي .

آن سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لَا تَضْرِبُ: نَمِيْزَنَدْ وَى زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **غَائِبَۀِ** مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي .

لَا تَضْرِبَانِ: نَمِيْزَنَنْد اِيْشَانْ دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۀِ تَثْنِيَۀِ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي .

لَا يَضْرِبْنَ: نَمِيْزَنَنْد اِيْشَان هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِى .

آنْ شَشْ كه مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آنْ سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لَا تَضْرِبُ: نَمِيْزَنِي تُو مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۀِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي .

لَا تَضْرِبَانِ: نَمِيْزَنِيْد شُمَا دُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ تَــثْـنِـيَـةِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي .

لَا تَضْرِبُونَ: نَمِيْزَنِيْد شُمَا هَمَۀ مَرْدَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ جَمْعِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي .

آن سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لَا تَضْرِبِينَ: نَمِيْزَنِي تُو زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ **وَاحِدَةِ** مُؤَنَّثِ **مُخَاطَبَةِ** مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي .

لَا تَضْرِبَانِ: نَمِيْزَنِيْد شُمَا دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ تَــثْـنِـيَـةِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَتَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي .

لَا تَضْرِبْنَ: نَمِيْزَنِيْد شُمَا هَمَۀ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَاتِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِى .

آنْ دُوْ كه حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

لَا أَضْرِبُ: نَمِيْزَنَمْ مَنْ مَرْد وَ يَا زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ وَاحِدِ مُتَكَلِّمِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي .

لَا نَضْرِبُ: نَمِيْزَنِيمْ مَا هَمَئِ مَرْدَانْ وَ يَا هَمَئِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـئِ مُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي.

طَرِيْقَهِ صَرْفَشْ اِينْكه:

لَا يَضْرِبُ لَا يَضْرِبَانِ لَا يَضْرِبُونَ ✿ لَا تَضْرِبُ لَا تَضْرِبَانِ لَا يَضْرِبْنَ

لَا تَضْرِبُ لَا تَضْرِبَانِ لَا تَضْرِبُونَ ✿ لَا تَضْرِبِينَ لَا تَضْرِبَانِ لَا تَضْرِبْنَ

لَا أَضْرِبُ ✿ لَا نَضْرِبُ

✿✿✿✿✿✿

[مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي]

اگر خواهيكه مَعْلُومِ فِعْلِ نَفِي رَا مَجْهُولْ كُنِي مَا قَبْلِ آخِيرْ رَا فَتْح كُنْ وَحَرْفِ مُضَارَعَتْ رَا ضَمْ كُنْ تَا **لَا يَضْرِبُ لَا يُضْرَبُ** شَوَدْ .

مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي رَا نِيزْ چِهَارْدَه مِثَالْ اَسْت: شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَ شَشْ مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ وَ دُوْ حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ .

آنْ شَشْ كه غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آنْ سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لَا يُضْرَبُ: زَدَه نَمِيشَوَدْ وَى مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ غَائِبِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي .

لَا يُضْرَبَانِ: زَدَه نَمِيْشَوَنْد اِيْشَانْ دوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُذَكَّرِ غَائِبَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي .

لَا يُضْرَبُونَ: زَدَه نَمِيْشَوَنْد اِيْشَانْ هَمَۀِ مَرْدَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ غَائِبِيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي .

آنِ سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لَا تُضْرَبُ: زَدَه نَمِيْشَوَدْ وَيْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **غَائِبَۀِ** مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي .

لَا تُضْرَبَانِ: زَدَه نَمِيْشَوَنْد اِيْشَان دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِى .

لَا يُضْرَبْنَ: زَدَه نَمِيْشَوَنْد اِيْشَانْ هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي .

آنْ شَشْ كه مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آن سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لَا تُضْرَبُ: زَدَه نَمِيْشَوِي تُو مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي .

لَا تُضْرَبَانِ: زَدَه نَمِيْشَوِيْد شُمَا دُوْ مَرْد دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ تَــثْـنِـيَـةِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي .

لَا تُضْرَبُونَ: زَدَه نَمِيْشَوِيْد شُمَا هَمَىءِ مَرْدَان دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ جَمْعِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي .

آن سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لَا تُضْرَبِيْنَ: زَدَه نَمِيْشَوِي تُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ **وَاحِدَةِ** مُؤَنَّثِ **مُخَاطَبَةِ** مَجْهُول فعل نَفِي .

لَا تُضْرَبَانِ: زَدَه نَمِيْشَوِيْد شُمَا دُوْ زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ تَــثْـنِـيَـةِ مُؤَنَّث مُخَاطَبَتَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي .

لَا تُضْرَبْنَ: زَدَه نَمِيْشَوِيْد شُمَا هَمَىءِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْـغَـةِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَاتِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي .

آنْ دُوْ که حِکَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

لَا أُضْرَبُ: زَدَه نَمِيْشَوَمْ مَنْ مَرْد يَا زَنْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۀِ وَاحِدِ مُتَکَلِّمِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي .

لَا نُضْرَبُ: زَدَه نَمِيْشَوِيْم مَا هَمَۀِ مَرْدَانْ وَ يَا هَمَۀِ زَنَانْ دَرْ زَمَانِ آيَنْدَه صِيْغَۀِ مُتَکَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَفِي.

طَرِيْقَۀِ صَرْفَشْ اِينْکه:

لَا يُضْرَبُ لَا يُضْرَبَانِ لَا يُضْرَبُونَ ✿ لَا تُضْرَبُ لَا تُضْرَبَانِ لَا يُضْرَبْنَ

لَا تُضْرَبُ لَا تُضْرَبَانِ لَا تُضْرَبُونَ ✿ لَا تُضْرَبِيْنَ لَا تُضْرَبَانِ لَا تُضْرَبْنَ

لَا أُضْرَبُ ✿ لَا نُضْرَبُ

✿✿✿✿✿✿

[اَمْرِ بِيْ لَامْ]

اَمْر بَرْ دُوْ قِسْم اَسْت اَمْرِ بِيْ لَامْ وَ اَمْرِ بَا لَامْ اَمْرِ بِيْ لَامْ رَا اَز شَشْ صِيْغَۀِ فِعْلِ مُضَارِعِ مُخَاطَبِ مَعْلُومْ مي گيْرَنْد بَا دُوْ عَمَلْ. عَمَلِ اَوَّلْ آنْکه نَظَرْ بَرْ آخِيْرِ کَلِمَه مي کُنَنْد اَگَرْ آخِيْرِ کَلِمَه صَحِيْح بَاشَدْ سَاکِنْ مي کُنَنْد هَمْچُونْ **اِضْرِبْ** وَ **اِعْلَمْ** وَاَگَرْ مَا قَبْلِ آخِيْر مُعْتَلٌّ سَاکِنْ بَاشَدْ اُوْ رَا مي اَنْدَازَنْد هَمْچُونْ **قُلْ** وَ **بِعْ** وَاَگَرْ آخِيْرِ کَلِمَه مُدْغَمْ بَاشَدْ بَحَالَشْ مي گزَارَنْد وَ اَگَرْ

صِيْـغَـۀِ اَزْ بَابِ **يَفْعُلُ** بضَمِّ عَيْن بَاشَدْ دَرْ آخِيْرَشْ **چهَارْ وَجْه** رَوَا اَسْت **ضَمّ** وَ **فَتْح** وَ **كَسْر** وَ **تَسْكِيْن** بَعْد اَزْ فَكِّ ادْغَامْ مِثْلِ **شُدُّ شُدَّ شُدِّ اُشْدُدْ**. وَاَگرْ صِيْغَه اَزْ غَيْرِ بَابِ **يَفْعُلُ** بضَمِّ عَيْن بَاشَد دَرْ آخِيْرَش **سه وَجْه** رَوَا اَسْت **فَتْح** وَ **كَسْر** وَ **تَسْكِيْن** بَعْد اَزْ فَكِّ اِدْغَامْ مِثْلِ **فِرَّ فِرِّ اِفْرِرْ**. وَاَگَر آخِيْرِ كَلِمَه مُعتَلُّ سَاكِنْ بَاشَدْ اُوْ رَا مي اَندَازَنْد مِثْلِ **اِرْمِ** وَ **اُدْعُ** وَ **اِخْشَ**. عَمَلِ **دُوُّمْ** آنْكِه تَا (**ت**) كه حَرْفِ مُضَارَعَتْ اَسْت اُوْ رَا مي اَندَازَنْد نَظَرْ بمَا يَلِي حَرْفِ مُضَارَعَتْ مي كُنَنْد اگرْ مَا يَلِي حَرْفِ مُضَارَعَتْ مُتَحَرِّكْ بَاشَدْ اَمْر تمَامْ مِيْشَوَدْ هَمْچُونْ **قُلْ** وَ **بِعْ**. وَاَگرْ مَا يَلِي حَرْفِ مُضَارَعَتْ سَاكِنْ بَاشَدْ نَظَرْ بعَيْنِ بَابَشْ مي كُنَنْد اَگر صِيْغَه اَزْ بَابِ **يَفْعُلُ** بضَمِّ عَيْن بَاشَدْ بَرْ اَوَّلَشْ همْزَه وَصْلِيَه مَضْمُومَه رَا مى آرَنْد مِثْلِ **اُنْصُرْ** وَ **اُقْتُلْ**. وَاَگرْ صِيْـغَـۀِ اَزْ بَابِ **يَفْعُلُ** بضَمِّ عَيْن نَبَاشَدْ بَرْ اَوَّلَشْ همْزَه وَصْلِيَه مَكْسُورَه رَا مي آرَنْد همْچُونْ **اِضْرِبْ** وَ **اِعْلَمْ**.

وَاَگرْ صِيْـغَـۀِ اَزْ بَابِ **أَفْعَلَ يُفْعِلُ** بَاشَدْ بَرْ اَوَّلَشْ همْزَه **مَفْتُوحَۀِ** سَاقِطَه رَا مي آرَنْد خَواهْ مَا يَلِي حَرْفِ مُضَارَعَتْ مُتَحَرِّكْ بَاشَدْ خَواهْ سَاكِنْ اَمْر تمَامْ مي شَوَدْ مِثْلِ **أَكْرِمْ** وَ **أَقِمْ** .

اَمْرِ بي لَامْ بَرْ شَشْ صِيْغَه مي آيَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آن سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

اِضْرِبْ: بِزَنْ تُوْ مَرْد صِيْغَهٔ وَاحِدِ مُذَكَّرِ اَمْرِ بي لَامْ .

اِضْرِبَا: بِزَنِيْد شُمَا دُوْ مَرْد صِيْغَهٔ تَثْنِيَهٔ مُذَكَّرِ اَمْرِ بي لَامْ .

اِضْرِبُوا: بِزَنِيْد شُمَا هَمَۂ مَرْدَان صِيْغَهٔ جَمْعِ مُذَكَّرِ اَمْرِ بي لَامْ .

آن سه كه مُؤَنَّثْ را بُوَدْ:

اِضْرِبِي: بِزَنْ تُوْ زَنْ صِيْغَهٔ وَاحِدَۂ مُؤَنَّثِ اَمْرِ بي لَامْ .

اِضْرِبَا: بِزَنِيْد شُمَا دُوْ زَنْ صِيْغَهٔ تَثْنِيَهٔ مُؤَنَّثِ اَمْرِ بي لَامْ .

اِضْرِبْنَ: بِزَنِيْد شُمَا هَمَۂ زَنَانْ صِيْغَهٔ جَمْعِ مُؤَنَّثِ اَمْرِ بي لَامْ.

طَرِيْقَۂ صَرْفَشْ اِينْكه:

اِضْرِبْ اِضْرِبَا اِضْرِبُوا ✿ اِضْرِبِي اِضْرِبَا اِضْرِبْنَ

✿✿✿✿✿✿

[اَمْرِ بَا لَامْ]

اَمْرِ بَا لَامْ رَا اَزْ شَشْ صِيْغَهٔ فِعْلِ مُضَارِعِ غَائِبِ مَعْلُومْ وَ اَزْ دُوْى مُتَكَلِّمْ مي گيْرَنْد بَعَمَلِ اَوَّلْ بَعْد اَزْ آوَرْدَنِ لَامِ مَكْسُوْرَه بَرْ اَوَّلِ فِعْلِ مُضَارِعْ مِثْلِ **لِيَضْرِبْ** وَ **لِيَعْلَمْ**.

مَعْلومِ اَمْرِ بَا لَامْ بَرْ هَشْت صِيْـغَـۂِ مي آيَدْ شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَ دُوْ حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ .

آنْ شَشْ كه غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ و سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ.

آنْ سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لِيَضْرِبْ: گو تَا بِزَنَدْ وَى مَرْد صِيْـغَـۂِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ غَائِبِ مَعْلُوم اَمْرِ بَا لَامْ.

لِيَضْرِبَا: گو تَا بِزَنَنْد اِيْشَانْ دُو مَرْد صِيْـغَـۂِ تَـثْـنِـيَـۂِ مُذَكَّرِ غَائِبَيْنِ مَعْلُومِ اَمْرِ بَا لَامْ.

لِيَضْرِبُوا: گو تَا بِزَنَنْد اِيْشَانْ هَمۂِ مَرْدَانْ صِيْـغَـۂِ جَمْعِ مُذَكَّرِ غَائِبِيْنِ مَعْلُومِ اَمْرِ بَا لَامْ.

آنْ سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لِتَضْرِبْ: گو تَا بِزَنَدْ وَي زَنْ صِيْـغَـۂِ وَاحِدَۂِ مُؤَنَّثِ غَائِبَۂِ مَعْلُومِ اَمْرِ بَا لَامْ.

لِتَضْرِبَا: گو تَا بِزَنَنْد اِيْشَانْ دُو زَنْ صِيْـغَـۂِ تَـثْـنِـيَـۂِ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَيْنِ مَعْلُومِ اَمْرِ بَا لَامْ.

لِيَضْرِبْنَ: گو تَا بِزَنَنْد اِيْشَانْ هَمَئِ زَنَانْ صِيْـغَـةِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَعْلُومِ اَمْرِ بَا لَامْ .

آنْ دُو كه حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

لِأَضْرِبْ: گو تَا بِزَنَمْ مَنْ مَرْد يَا زَنْ صِيْـغَـةِ وَاحِدِ مُتَكَلِّمِ مَعْلُومِ اَمْرِ بَا لَامْ.

لِنَضْرِبْ: گو تَا بِزَنِيْم مَا هَمَئِ مَرْدَانْ وَ يَا هَمَئِ زَنَانْ صِيْـغَـةِ مُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ مَعْلُوم اَمْرِ بَا لَامْ.

طَرِيْقَهِ صَرْفَشْ اِينْكه:

لِيَضْرِبْ لِيَضْرِبَا لِيَضْرِبُوا ✿ لِتَضْرِبْ لِتَضْرِبَا لِيَضْرِبْنَ

لِأَضْرِبْ ✿ لِنَضْرِبْ

✿✿✿✿✿✿

[مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ]

اگر خواهيكه مَعْلُومِ اَمْرِ بَا لَامْ رَا مَجْهُولْ كُنِي مَا قَبْلِ آخِيرْ رَا فَتْح كُنْ وَ حَرْفِ مُضَارَعَت رَا ضَمْ كُنْ تَا **لِيَضْرِبْ لِيُضْرَبْ** شَوَدْ .

مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ رَا نِيزْ چِهَارْدَه مِثَال اَسْت: شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَ شَشْ

مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ وَ دُو حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ وَ شَشِ مُخَاطَبْ رَا تَقْدِيْم مي كُنَنْد بَرْ شَشِ غَائِبْ.

آنْ شَشْ كه مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّر رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آنْ سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لِتُضْرَبْ: گو تَا زَدَه شَوِىْ تُو مَرْد صِيْغَهٔ وَاحِدِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ .

لِتُضْرَبَا: گو تَا زَدَه شَوِيْد شُمَا دُو مَرْد صِيْغَهٔ تَثْنِيَهٔ مُذَكَّرِ مُخَاطَبَيْنِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ .

لِتُضْرَبُوا: گو تَا زَدَه شَوِيْد شُمَا هَمَۀ مَرْدَان صِيْغَهٔ جَمْعِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِيْنِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ .

آنْ سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لِتُضْرَبِي: گو تَا زَدَه شَوِي تُو زَنْ صِيْغَهٔ **وَاحِدَهٔ** مُؤَنَّثِ **مُخَاطَبَهٔ** مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ .

لِتُضْرَبَا: گو تَا زَدَه شَوِيْد شُمَا دُو زَنْ صِيْغَهٔ تَثْنِيَهٔ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَتَيْنِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ .

لِتُضْرَبْنَ: گو تَا زَدَه شَوِيْد شمَا هَمَۀ زَنَانْ صِيْـغَـۀ جَمْعِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَاتِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ .

آنْ شَشْ كه غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آنْ سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لِيُضْرَبْ: گو تَا زَدَه شَوَدْ وَى مَرْد صِيْـغَـۀ وَاحِدِ مُذَكَّرِ غَائِبِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ.

لِيُضْرَبَا: گو تَا زَدَه شَوَنْد اِيْشَانْ دُو مَرْد صِيْـغَـۀ تَــثْـنِـيَـۀ مُذَكَّرِ غَائِبَيْنِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ .

لِيُضْرَبُوا: گو تَا زَدَه شَوَنْد اِيْشَانْ هَمَۀ مَرْدَانْ صِيْـغَـۀ جَمْعِ مُذَكَّرِ غَائِبِيْنِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ .

آنْ سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لِتُضْرَبْ: گو تَا زَدَه شَوَدْ وَى زَنْ صِيْـغَـۀ وَاحِدَۀ مُؤَنَّثِ غَائِبَۀ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ .

لِتُضْرَبَا: گو تَا زَدَه شَوَنْد ايْشَانْ دُو زَنْ صِيْـغَـۀ تَــثْـنِـيَـۀ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَيْنِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ .

لِيُضْرَبْنَ: گو تَا زَدَه شَوَنْد اِيْشَانْ هَمَۂِ زَنَانْ صِيـْغَـۂِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ .

آنْ دُو كه حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

لِأُضْرَبْ: گو تَا زَدَه شَوَمْ مَنْ مَرْد يَا زَنْ صِيـْغَـۂِ وَاحِدِ مُتَكَلِّمِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ.

لِتُضْرَبْ: گو تَا زَدَه شَوِيْم مَا هَمَۂِ مَرْدَانْ وَ يَا هَمَۂِ زَنَانْ صِيـْغَـۂِ مُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ مَجْهُولِ اَمْرِ بَا لَامْ.

طَرِيْقَۂِ صَرْفَشْ اِينْكه:

لِتُضْرَبْ لِتُضْرَبَا لِتُضْرَبُوا ✿ لِتُضْرَبِي لِتُضْرَبَا لِتُضْرَبْنَ

لِيُضْرَبْ لِيُضْرَبَا لِيُضْرَبُوا ✿ لِتُضْرَبْ لِتُضْرَبَا لِيُضْرَبْنَ

لِأُضْرَبْ ✿ لِتُضْرَبْ

✿✿✿✿✿✿

[مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي]

مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي رَا نِيزْ چِهَارْدَه مِثَالْ اَسْت: شَشْ مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ وَ شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَ دُو حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ .

آن شَشْ كه مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آن سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لَا تَضْرِبْ: مَزَنْ تُو مَرْد صِيْـغَـۀِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي .

لَا تَضْرِبَا: مَزَنِيْد شُمَا دُو مَرْد صِيْـغَـۀِ تَـثْـنِـيَـۀِ مُذَكَّرِ مُخَاطَبَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي .

لَا تَضْرِبُوا: مَزَنِيْد شمَا هَمَۀِ مَرْدَان صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ مُخَاطِبِيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي .

آن سه كه مُؤَنَّثْ را بُوَدْ:

لَا تَضْرِبِي: مَزَنْ تُو زَنْ صِيْـغَـۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **مُخَاطَبَۀِ** مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي.

لَا تَضْرِبَا: مَزَنِيْد شُمَا دُو زَنْ صِيْـغَـۀِ تَـثْـنِـيَـۀِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَتَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي.

لَا تَضْرِبْنَ: مَزَنِيد شُمَا هَمَۀِ زَنَانْ صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَاتِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي .

آنْ شَشْ كه غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آنْ سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لَا يَضْرِبْ: مَزَنَدْ وَي مَرْد صِيْـغَـۀِ وَاحِدِ مُذَكَّرِ غَائِبِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي.

لَا يَضْرِبَا: مَزَنَند اِيْشَانْ دُو مَرْد صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُذَكَّرِ غَائِبَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي.

لَا يَضْرِبُوا: مَزَنَنْد اِيْشَانْ هَمَۀِ مَرْدَانْ صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُذَكَّرِ غَائِبِيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي .

آنْ سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لَا تَضْرِبْ: مَزَنَدْ وَى زَنْ صِيْـغَـۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **غَائِبَۀِ** مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي.

لَا تَضْرِبَا: مَزَنَنْد اِيْشَانْ دُو زَنْ صِيْـغَـۀِ تَــثْـنِـيَـۀِ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَيْنِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي.

لَا يَضْرِبْنَ: مَزَنَنْد اِيْشَانْ هَمَۀِ زَنَانْ صِيْـغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي .

آنْ دُوْ كه حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

لَا أَضْرِبْ: مَزَنَمْ مَنْ مَرْد يَا زَنْ صِيْـغَـۀِ وَاحِدِ مُتَكَلِّمِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي.

لَا نَضْرِبْ: مَزَنِيْم مَا هَمَۀ مَرْدَانْ وَ يَا هَمَۀ زَنَانْ صِيْغَۀِ مُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي.

طَرِيْقَۀِ صَرْفَشْ اِينْكه:

لَا تَضْرِبْ لَا تَضْرِبَا لَا تَضْرِبُوا ✿ لَا تَضْرِبِي لَا تَضْرِبَا لَا تَضْرِبْنَ

لَا يَضْرِبْ لَا يَضْرِبَا لَا يَضْرِبُوا ✿ لَا تَضْرِبْ لَا تَضْرِبَا لَا يَضْرِبْنَ

لَا أَضْرِبْ ✿ لَا نَضْرِبْ

✿✿✿✿✿✿

[مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي]

اگر خواهيكه مَعْلُومِ فِعْلِ نَهِي رَا مَجْهُولْ كُنِي مَا قَبْلِ آخِيرْ رَا فَتْح كُنْ وَحَرْفِ مُضَارَعَتْ رَا ضَمْ كُنْ تَا **لَا تَضْرِبْ لَا تُضْرَبْ** شَوَدْ .

مَجْهُول فِعْلِ نَهِي رَا نِيزْ چِهَارْدَه مِثَالْ اَسْت: شَشْ مخاطَبْ رَا بُوَدْ وَ شَشْ غَائِبْ رَا بُوَدْ وَ دُو حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ.

آنْ شَشْ كه مُخَاطَبْ رَا بُوَدْ سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آنْ سه که مُذَکَّرْ رَا بُوَدْ:

لَا تُضْرَبْ: زَدَه نَشَوِی تُو مَرْد صِیـْغَـۀِ وَاحِدِ مُذَکَّرِ مُخَاطَبِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي.

لَا تُضْرَبَا: زَدَه نَشَوِیْد شُمَا دُو مَرْد صِیـْغَـۀِ تَــثْـنِـیَـۀِ مُذَکَّرِ مُخَاطَبَیْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي.

لَا تُضْرَبُوا: زَدَه نَشَوِیْد شُمَا هَمَۀِ مَرْدَانْ صِیـْغَـۀِ جَمْعِ مُذَکَّرِ مُخَاطَبِیْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي .

آن سه که مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لَا تُضْرَبِي: زَدَه نَشَوِی تُو زَنْ صِیـْغَـۀِ **وَاحِدَۀِ** مُؤَنَّثِ **مُخَاطَبَۀِ** مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي.

لَا تُضْرَبَا: زَدَه نَشَوِید شُمَا دُو زَنْ صِیـْغَـۀِ تَــثْـنِـیَـۀِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَتَیْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي.

لَا تُضرَبْنَ: زَدَه نَشَوِیْد شُمَا هَمَۀِ زَنَانْ صِیـْغَـۀِ جَمْعِ مُؤَنَّثِ مُخَاطَبَاتِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي .

آنْ شَشْ که غَائِبْ رَا بُوَدْ سه مُذَکَّرْ رَا بودْ وَ سه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ .

آنْ سه كه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ:

لَا يُضْرَبْ: زَدَه مَشَوَدْ وَى مَرْد صِيْغَـهٔ وَاحِدِ مُذَكَّرِ غَائِبِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي .

لَا يُضْرَبَا: زَدَه مَشَوَنْد اِيْشَانْ دُو مَرْد صِيْغَـهٔ تَـثْـنِـيَـهٔ مُذَكَّرِ غَائِبَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي.

لَا يُضْرَبُوا: زَدَه مَشَوَنْد اِيْشَانْ هَمَءِ مَرْدَان صِيْغَـهٔ جَمْعِ مُذَكَّرِ غَائِبِيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي .

آن سه كه مُؤَنَّثْ رَا بُوَدْ:

لَا تُضْرَبْ: زَدَه مَشَوَدْ وَى زَنْ صِيْغَـهٔ **وَاحِدَهٔ** مُؤَنَّثِ **غَائِبَهٔ** مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي.

لَا تُضْرَبَا: زَدَه مَشَوَنْد اِيْشَانْ دُو زَنْ صِيْغَـهٔ تَـثْـنِـيَـهٔ مُؤَنَّثِ غَائِبَتَيْنِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي.

لَا يُضْرَبْنَ: زَدَه مَشَوَنْد اِيْشَانْ هَمَءِ زَنَانْ صِيْغَـهٔ جَمْعِ مُؤَنَّثِ غَائِبَاتِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي .

آنْ دُو كه حِكَايَتِ نَفْس رَا بُوَدْ:

لَا أُضْرَبْ: زَدَه مَشَوَمْ مَنْ مَرْد وَ يَا زَنْ صِيْـغَـةِ وَاحِدِ مُتَكَلِّمِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي .

لَا نُضْرَبْ: زَدَه مَشَوِيْم مَا هَمَۂِ مَرْدَانْ وَ يَا هَمَۂِ زَنَانْ صِيْـغَـةِ مُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ مَجْهُولِ فِعْلِ نَهِي.

طَرِيْقَهِ صَرْفَشْ اِينْكه:

لَا تُضْرَبْ لَا تُضْرَبَا لَا تُضْرَبُوا ✿ لَا تُضْرَبِي لَا تُضْرَبَا لَا تُضرَبْنَ

لَا يُضْرَبْ لَا يُضْرَبَا لَا يُضْرَبُوا ✿ لَا تُضْرَبْ لَا تُضْرَبَا لَا يُضرَبْنَ

لَا أُضْرَبْ ✿ لَا نُضْرَبْ

✿✿✿✿✿✿

[اِسْمِ زَمَانْ [1] وَاِسْمِ مَكَانْ [2]]

اِسْمِ زَمَانْ وَاِسْمِ مَكَانْ اَزْ ثلَاثِي مُجَرَّدْ وَ اَزْ بَابِ **يَفْعِلُ** بَكَسْرِ عَيْن وَ اَزْ مِثَالْ مُطْلَقًا بَرْ وَزْنِ **مَفْعِلٌ** بَكَسْرِ عَيْن مي آيَدْ هَمْچُونْ **مَضْرِبٌ** وَ **مَوْعِدٌ** وَ اَزْ غَيْرِ بَابِ **يَفْعِلُ** بَكَسْرِ عَيْن وَ اَزْ نَاقِصْ مُطْلَقًا بَرْ وَزْنِ **مَفْعَلٌ بَفَتْحِ عَيْن** مي

---

[1]- **اسم زمان: اسمى است كه بر زمان انجام كار دلالت دارد.**

[2]- **اسم مكان: اسمى است كه بر مكان انجام كار دلالت دارد.**

آيَدْ هَمْچُونْ **مَقْتَلٌ** وَ **مَرْمَيٌ**[1] وَ اَزْ غَيْرِ ثلَاثِي مُجَرَّدْ بَرْ وَزْنِ **اِسْمِ مَفْعُولْ** مي آيَدْ هَمْچُونْ **مُكْرَمٌ** وَ **مُدَحْرَجٌ** اِسْمِ زَمَانْ وَ اِسْمِ مَكَانْ بَرْ سه صِيـْغَـه مي آيَدْ :

مَضْرِبٌ: يَكْ جَاى زَدَنْ وَ يَكْ وَقْتِ زَدَنْ صِيـْغَـۀِ وَاحِدِ اِسْمِ زَمَانْ وَ اِسْمِ مَكَانْ .

مَضْرِبَانِ: دُو جَاى زَدَنْ وَ دُو وَقْتِ زَدَنْ صِيـْغَـۀِ تَـثْـنِـيَـۀِ اِسْمِ زَمَانْ وَ اِسْمِ مَكَانْ.

مَضَارِبُ: هَمَه جَايْهَاى زَدَنْ وَ وَقْتهَاى زَدَنْ صِيـْغَـۀِ جَمْعِ اِسْمِ زَمَانْ وَ اِسْمِ مَكَانْ.

طَرِيْقَۀِ صَرْفَشْ اِينْكه:

مَضْرِبٌ مَضْرِبَانِ مَضَارِبُ

✿✿✿✿✿✿

[مَصْدَرِ مِيْمِي]

مَصْدَرِ مِيْمِيْ اَزْ ثُلَاثِي مُجَرَّدْ بَرْ وَزْنِ **مَفْعَلٌ** بَفَتْحِ عَيْن مي آيَدْ هَمْچُونْ **مَنْصَرٌ** وَ **مَعْلَمٌ** وَ **مَضْرَبٌ** وَ اَزْ غَيْرِ ثلَاثِي مُجَرَّدْ **مُشْتَرَكْ** مي آيَدْ بَاِسْمِ مَفْعُولْ

---

[1]- شعر: **ظرف يَفْعِلْ مَفْعِلْ است إلّا ز ناقص اى كمال ✿ غير يَفْعِلْ مَفْعَلْ آيد دائما إلّا مثال.**

هَمْچُونْ **مُكْرَمٌ** وَ **مُدَحْرَجٌ** وَ **مُتَدَحْرَجٌ**.

[اِسْمِ آلَتْ [1]]

اِسْمِ آلَتْ اَزْ ثلاثِي مُجَرَّدْ بَرْ وَزْنِ **مِفْعَلٌ** وَ **مِفْعَلَةٌ** وَ **مِفْعَالٌ** مي آيَدْ هَمْچُونْ **مِسْطَرٌ** وَ **مِكْنَسَةٌ** وَ **مِفْتَاحٌ** .

اِسمِ آلَتْ بَرْ سه صِيْغَه مي آيَدْ:

مِضْرَابٌ: يَكْ آلَتِ زَدَنْ صِيْغَۀِ وَاحِدِ اِسْمِ آلَتْ.

مِضْرَابَانِ: دُو آلَتِ زَدَنْ صِيْغَۀِ تَثْنِيَۀِ اِسْمِ آلَتْ.

مَضَارِيْبُ: هَمَه آلَتْهَای زَدَنْ صِيْغَۀِ جَمْعِ اِسْمِ آلَتْ.

طَرِيْقَۀِ صَرْفَشْ اِينْكه:

مِضْرَابٌ مِضْرَابَانِ مَضَارِيْبُ

✿✿✿✿✿✿

[اِسْمِ تَفْضِيْل [2]]

اِسْمِ تَفْضِيْل بَرْ شَشْ صِيْغَه مي آيَد سه مُذَكَّرْ رَا بُوَدْ و سه مُؤَنَّثْ رَا

1- شعر: **اسم آلت به آلت دال است ✿ مِفْعَلٌ و مِفْعَلَةٌ ومِفْعَال است.**

2- اسمی است که برای مقایسه صفتی در دو موصوف ساخته می شود و یکی را بر دیگری برتری می دهد.

بُوَدْ .

آن سه که مُذَكَّرْ را بُوَدْ:

أَضْرَبُ: يَكْ مَرْدِ زَنَنْده تَرْ صِيْغَهٔ وَاحِدِ مُذَكَّرِ اِسْمِ تَفْضِيْل .

أَضْرَبَانِ: دُو مَرْدِ زَنَنْدَه تَرْ صِيْغَهٔ تَثْنِيَهٔ مُذَكَّرِ اِسْمِ تَفْضِيْل .

أَضْرَبُونَ: هَمَۂِ مَرداَنِ زَنَنْدَه تَرْ صِيْغَهٔ جَمْعِ مُذَكَّرِ اِسْمِ تَفْضِيْل .

آن سه که مُؤَنَّث را بُوَدْ:

ضُرْبَى: يَكْ زَنِ زَنَنْدَه تَرْ صِيْغَهٔ وَاحِدَهٔ مُؤَنَّثِ اِسْمِ تَفْضِيْل .

ضُرْبَيَانِ: دُو زَنِ زَنَنْدَه تَرْ صِيْغَهٔ تَثْنِيَهٔ مُؤَنَّثِ اِسْمِ تَفْضِيْل .

ضُرْبَيَاتٌ: هَمَۂِ زَنَانِ زَنَنْدَه تَرْ صِيْغَهٔ جَمْعِ مُؤَنَّثِ اِسْمِ تَفْضِيْل.

طَرِيْقَهٔ صَرْفَشْ اِينْكه:

أَضْرَبُ أَضْرَبَانِ أَضْرَبُونَ ✿ ضُرْبَى ضُرْبَيَانِ ضُرْبَيَاتٌ

✿✿✿✿✿✿

تَـــــمَّــــــتْ

✿ اللـهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ ﷺ ✿

شُکْر که اینْ کتَابْ بَه عُنوَانْ رَسیدْ ✿ پیشْتَرْ اَز مَرْگ بَه پَایَانْ رَسیدْ

مُحَمَّد شَرِیْف عَبْدِ الْعَلِیْم

17 / رمضان / 1441

10 / مایو / 2020

غَفَرَ اللهُ لَهُ وَلِوالِدَیْهِ وَمَشَائِخِهِ وَالْمُسْلِمِیْنَ: آمِیْن.

ایمیل: ***Toirov85@gmail.com***

کانال ما در یوتیوب: ***www.youtube.com/ABDUALIMZODA***

مَاضِي	مُضَارِع	اسْمِ فَاعِل	اسْمِ مَفْعُول	جَحْد	نَفِي	أَمْر	نَهِي	اسْمِ زَمَان	اسْمِ مَكَان	اسْمِ آلَت	اسْمِ تَفْضِيل	مَصْدَر مِيْمِي
ضَرَبَ	يَضْرِبُ	ضَارِبٌ	مَضْرُوبٌ	لَمْ يَضْرِبْ	لَا يَضْرِبُ	إِضْرِبْ	لَا تَضْرِبْ	مَضْرِبٌ	مَضْرِبٌ	مِضْرَابٌ	أَضْرَبُ	مَضْرَبٌ
زَعَمَ												
ذَهَبَ												
قَتَلَ												
عَلِمَ												
فَرِحَ												
شَرِبَ												
نَصَرَ												
فَرَضَ												
حَرُمَ												
جَلَسَ												
دَخَلَ												
خَرَجَ												
عَرَفَ												
كَتَبَ												
كَسَرَ												
صَحِبَ												
مَنَعَ												
ضَحِكَ												
صَرَفَ												
سَمِعَ												
سَكَتَ												
غَضِبَ												
سَخِطَ												
جَمَعَ												
سَكَنَ												
حَمَلَ												
حَضَرَ												
شَرَحَ												

جدول بابها

شماره باب	ماضي	مضارع	مصدر
باب – 1	نَصَرَ	يَنْصُرُ	
باب – 2	ضَرَبَ	يَضْرِبُ	
باب – 3	فَتَحَ	يَفْتَحُ	
باب – 4	عَلِمَ	يَعْلَمُ	
باب – 5	حَسُنَ	يَحْسُنُ	
باب – 6	حَسِبَ	يَحْسِبُ	
باب – 7	أَكْرَمَ	يُكْرِمُ	إِكْرَامًا
باب – 8	فَرَّحَ	يُفَرِّحُ	تَفْرِيحًا
باب – 9	قَاتَلَ	يُقَاتِلُ	مُقَاتَلَةً وَ قِتَالاً وَ قِيتَالاً
باب – 10	انْكَسَرَ	يَنْكَسِرُ	انْكِسَارًا
باب – 11	اجْتَمَعَ	يَجْتَمِعُ	اجْتِمَاعًا
باب – 12	احْمَرَّ	يَحْمَرُّ	احْمِرَارًا
باب – 13	تَكَلَّمَ	يَتَكَلَّمُ	تَكَلُّمًا
باب – 14	تَبَاعَدَ	يَتَبَاعَدُ	تَبَاعُدًا
باب – 15	اسْتَخْرَجَ	يَسْتَخْرِجُ	اسْتِخْرَاجًا
باب – 16	اعْشَوْشَبَ	يَعْشَوْشِبُ	اعْشِيْشَابًا
باب – 17	اجْلَوَّذَ	يَجْلَوِّذُ	اجْلِوَّاذًا
باب – 18	احْمَارَّ	يَحْمَارُّ	احْمِيرَارًا
باب – 19	دَحْرَجَ	يُدَحْرِجُ	دَحْرَجَةً وَ دِحْرَاجًا
باب – 20	تَدَحْرَجَ	يَتَدَحْرَجُ	تَدَحْرُجًا
باب – 21	احْرَنْجَمَ	يَحْرَنْجِمُ	احْرِنْجَامًا
باب – 22	اقْشَعَرَّ	يَقْشَعِرُّ	اقْشِعْرَارًا

امر، اسم فاعل، اسم مفعول، اسم زمان و مكان، مصدر ميمي هر يكي از باب ها را بنويس.

شماره باب	اَمْر	اِسْمِ فَاعِلْ	اِسْمِ مَفعُولْ	اِسْمِ زَمَانْ وَمَكَانْ	مَصْدَرِ مِيْمِي
باب – 1					
باب – 2					
باب – 3					
باب – 4					
باب – 5					
باب – 6					
باب – 7					
باب – 8					
باب – 9					
باب – 10					
باب – 11					
باب – 12					
باب – 13					
باب – 14					
باب – 15					
باب – 16					
باب – 17					
باب – 18					
باب – 19					
باب – 20					
باب – 21					
باب – 22					